

בעולם הספריות והספרנות

להתקין עצמו לתפקידו החשוב ולשם כך מן הראוי לכונן בית מדרש מיוחד לספרנים. חוק ספריות חובה הנהוג בארצות מתוקנות מן הדין שיונהג גם אצלנו.

בכ' תמוז נפתחה חגיגת ספרית הפועלים בירושלים שהוקמה מחדש אחר השרפה שהחריבה כליל. יצחק עממי שפתח מטעם ועדת הספריה שע"י מועצת פועלי ירושלים סיפר על גל האהדה של צבור ההסתדרות שהועדה היתה עדה לו אחר השרפה. אהדה זו היא שגרמה לידי פתיחת הספריה תוך זמן קצר ביחס. את ברכתם הביאו: ז. שור (מש"ר רד החנוך והתרבות), ד"ר ק. וורמן (בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי), ראובן שרי (עירית ירושלים), ד"ר חיים ברדיין (המדור לספריות וספרנות שע"י משרד החנוך ות"ר בות), משה ברעם (מועצת פועלי ירושלים), המברכים הבטיחו להביא את חלקם — כל אחד לפי דרכו ויכלתו — למען פתוח הספרייה.

מספר הספרים בספרייה מתקרב ל-6000 ומספר שואלי הספרים מגיע למאתיים ביום — ויותר.

ע"י המשרד לחינוך ותרבות כוננה מועצה שמתפקידה יהיה לסייע בידי המדור לספרייות וספרנות שע"י המשרד. חברי המועצה הם: ש. ארנסט, א. בייק, ח. ברדיין, מ. ברסלסקי, ק. וורמן, סופיה יודין, הרב ר. מרגליות, י. פלמוני, ש. רוזנהק, ש. שונמי, ב. שורץ.

לפי הצעת ראש הממשלה החליטה ממשלת ישראל להקציב 50.000 ל"י לשם צלום כתב יידי עבריים הנמצאים בספריות שונות בחוץ לארץ. ועדה משותפת של האוניברסיטה העברית והממשלה הורכבה כדי לפקח על בצוע המפעל. נציגי הממשלה בוועדה זו הם: דוד בן גוריון, הרב י. ל. מימון, ז. שור, נציגי האוניברסיטה: פרופ' ש. אסף, פרופ' ב"צ דינבורג, פרופ' ג. שלום, ד"ר ק. וורמן.

ספריות ייסוד על ציודן חולקו ב-30 במאי במסיבת חגיגת בירושלים ע"י המדור לספרייות שע"י משרד החנוך והתרבות. עשרות ספריות ייסוד חולקו כבר ומקוים לזכות כל ישוב חדש בספרייה ממין זה.

שר החנוך והתרבות השמיע בהזדמנות זו את דברו על תפקיד הספריה ועתידה בארץ. על הספריה — הוא אמר — ללוות כל מקום ישוב מיום הוולדו ועליה להתפתח ולגדול יחד עם הנקודה. אסור שיהיה ישוב, ואפילו הקטן ביותר, שאין בו ספרייה ראויה לשמה. בכל ספרייה צריכה להיות מיוצגת כראוי גם הספרות הקלסית העתיקה שלנו — אף זו שאחר התנ"ך. באמצעות הספריה יחדור הספר לכל פנה בישובנו. הוא דיבר גם על תכנית של עריכת קטלוג ארצי שיקיף את כל הספרים הנמצאים בספריות הציבוריות והפרטיות שבמדינתנו ויביא לכל מעוניין את בשורת מציאותו של הספר המבוקש, באשר הוא שם. וכן הביע דעתו על הצורך בארגון משוכלל וסדור יעיל בספריותנו ושעל הספרן

המחלקה לתרבות שע"י הקיבוץ הארצי השומר הצעיר כינסה בימים 23-24 ביוני כינוס של ספרני הקבוץ. הכינוס דן בענינים הבאים: מצב הספריות בקיבוץ הארצי, ספד רית הקיבוץ הצעיר והקיבוץ החדש, תפקיד הספרן בקיבוץ, ביבליוגרפיה, הרישום והמיון, הרכב תקציבה של הספריה, מפעל הספר למען החבר ושאלות ארגוניות.

משתתפי הכינוס הביאו לידי בטוי את אי-שביעת רצונם מהמצב בספריות הקבוץ. ספד רני הקבוצים הצעירים ביחוד טענו על חוסר זיכרון מתאים לספרים. טענו גם על חוסר קביעות בעבודת הספרן, על הושטת עזרה כלתי-מספיקה מצד הקיבוץ וכן על העדר הדרכה מקצועית אלמנטרית. ברוב הקיבוץ צים אין מצב הספריה והשרות הניתנת בה לחברים מניח את הדעת ויש אשר בהן „מצב הספריה מעוררת דאגה“.

הכינוס החליט בין השאר לחייב את הקבוץ צים לחלק לספרן שעות וימיי-עבודה מיני מליים בהתאם לשעות החלפת הספרים וגודל הספריה. הוחלט גם שעל הספרן לקבל את ההכשרה האלמנטרית הניתנת במדור לספד ריות שע"י המרכז לתרבות ועליו להתמיד בתפקידו שלש שנים לפחות. מעריכים את מספר הספרים הנמצאים כיום בספריות הקיבוצים 170.000.

ספרית שוטרם — ראשונה בארץ — הוקד מה במטה משטרת ירושלים. הספריה מכילה כ-500 ספרים, ספרות יפה ומקצועית. הסד פדים נרכשו בידי השוטרים בסיוע מחלקת התרבות והסעד של משטרת המחוז.

ספרו של ז. שור „כוכבי בקר“ שיצא בהוד צאת עם עובד מכיל פרק „ספריותו של אבא“ שנדפס ראשונה ב„דבר“.

מאמר על „התקנה שלא להוציא ספרים מירושלים והשתלשלותה, מאת מאיר בניהו“ נדפס בתוך „מנחה ליהודה מוגש להרב י. ל. זלוטניק (אבידע)“ ירושלים תש"י.

קבוצת ספרנים אמריקניים עומדת לבקר בקרוב בישראל. בראש הקבוצה שתשהה כחדשיים בארץ, תעמוד מרת פני גולדשד-טיין, ספרנית סניף וסט אנד של הספריה העירונית בבוסטון.

הסכם לחלופי פרסומים ממשלתיים נחתם בין ממשלת ישראל ובין ממשלת ארצות הברית. לפי הסכם זה תמציא ממשלת ישראל את כל פרסומיה הרשמיים לספרית הקונגרס שבושינגטון ותמורתה תקבל את פרסומי ממשלת ארצות הברית.

הסכם דומה נחתם בשנה שעברה בין ארצות הברית ובין דנמרק וכן בין ארצות הברית ובין דרום אפריקה.

לביית הספר לספרנים שע"י האוניברסיטה בלונדון הוגשה בידי התלמידה גרטה רייס עבודת-גמר על „הספריות הצבוריות בישראל“.

101 ספריות-מודיעין של מיניסטרוני החוץ לארצות הברית פועלות ב-60 ארצות.

מאמר „מה קוראת אמריקה? מאת א. אבי-רם“ נדפס בתוך ירחון הדאר, חוב' ב' תמוז-אב תש"ב.

כמה יובלות ספרניים חלים בשנת 1950: 150 שנים להוסדה של ספרית הקונגרס בושינגטון, 75 שנים לייסוד אגודת הספרנים האמריקניים, 100 שנים לחוק הספריות באנגליה.

בדקו ומצאו שרק 25 מתושבי בריטניה הגדולה נהנים משרותי ספריה צבורית אילו שהם.

בתורכיה נוסדה אגודת ספרנים והיא נסד תפחה לברית הספרנים הבין-לאומית. בית הספרים הלאומי שנפתח באנקרה בשנת 1948 מכיל כ-100.000 כרכים. מבקרי הספריה 300 בערך ליום. עוברי הספריה הם גומרי אוניברסיטה וכן גומרי בתי ספר לספד רנים שבחור"ל.

בקהיר נוסדה אגודת ספרנים שנשתפחה להתאחדות אגודות הספרנים הבין לאומית. נשיא האגודה ד"ר עבדול מוניס עומר, מנד הל הספריה הלאומית המצרית.

אונסקו עורכת עתה אנקיטה עולמית בענין ארגון ביבליוגרפיה לאומית ובין לאר מית וכן בענין חנוך ספרני בכל הארצות.